

۴۰۲۶

دعای روز عرفه (روز شناخت)

کلاس شناخت و آشنایی امام حسین (ع) در عرفات

مرکز فرهنگی کمال

یادبود زنده یاد حاج ابوالفضل کمالیان

عنوان قراردادی	: دعای روز عرفه. فارسی - عربی
عنوان و نام پدیدآور	: دعای روز عرفه (روز شناخت): کلاس شناخت و سازندگی امام حسین (ع) در عرفات/ مترجم عبدالکریم بی آزار شیرازی.
مشخصات نشر	: قم: بقطه، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۴۸ ص.
شابک	: ۱۵۰۰۰ ریال 978-600-7484-38-8
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: فارسی - عربی.
یادداشت	: کتابنامه به صورت زیرنویس.
عنوان دیگر	: کلاس شناخت و سازندگی امام حسین (ع) در عرفات.
موضوع	: دعای روز عرفه
موضوع	: حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۴ - ۶۱ ق -- دعاها
موضوع	: دعاها
پایه افزوده	: حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۴ - ۶۱ ق.
شناسه افیس	: بی آزار شیرازی، عبدالکریم، ۱۳۳۲ -، مترجم
ردد بنده - نگره	: ۱۳۹۴ ۴۰۲۱ / BP TV۰
ردد بنده - دیوپی	: ۲۹۷/۷۷۴
شماره کتاب - سی سی	: ۳۹۲۷۵۷۸

سید علی آل تین

نشریه

دعای روز عرفه

مترجم: استاد عبدالکریم بی آزار شیرازی
ناشر:
تاریخ و نوبت چاپ:
شمارگان:
چاپ:
صحافی:
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۴۸۴-۳۸-۸

کتابخانه ملی ایران - تهران

قیمت ۱۵۰۰ تومان

مرکز پخش: قم - مرکز پخش کتاب خاتم الاوصیاء
تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۴۵۴۹۰

بسم الله الرحمن الرحيم

وقوف در عرفات

احرام می‌پوشی و از مکه بیرون می‌آیی، به سوی شرق.

روز نهم ذی‌حجه، رخوف در عرفات.

در سرزمین عرفات و منبر و منی، هیچ نشانه‌ای وجود ندارد که بتوان ورود و وقوف در آن را توجیه کرد، از عرفات تا منی تنگه‌ای است به طول بیست و پنج کیلومتر که به دره‌های مکه می‌پیوندد. این خط سیر عمل نه از نظر طبیعی، نه از نظر تاریخی، نه از نظر مذهبی، هیچ خصوصیتی ندارد، آنچه این مسیر را به سه مرحله تقسیم می‌کند یک قرارداد است، قراردادی فرضی برای تنظیم مراسم حج.

آنچه مسئله را حساس‌تر می‌کند این است که ر اینجا، تکیه بر وقوف است، یعنی که در عرفات، کار اصلی‌ات وقوف است. در عرفات اساساً هیچ کاری دیگری جز وقوف نداری. وقوف چیست؟ وقوف، درنگ است، توقفی گذرا، نه ماندن، نه سکون، نه سکونت، نه اقامت ... که درنگ!

یعنی که در راهی، در حرکتی و در میانه منزل، شبی، روزی می‌ایستی و می‌تذری، در این سه منزل نیز تو ره‌گذاری، مسافری حاجی، آهنگ رفتن به سویی داری، زمانی با کاروان منزل می‌کنی و سپس کوس رحیل که برخاست و کاروان که کوچ کرد، با کاروان به راه می‌افتی و منزل را به سوی منزل دیگر ترک می‌کنی.

ورود است و توقفی و سپس کوچ! روز را در عرفات، شب را در مشعر و با آفتاب عید، در منی. پس این سفر کی به نهایت می‌رسد؟ سر منزل این کاروان کجاست؟

هیچگاه! هیچ جا...

پس به کدام سو روان است؟

به سوی خدا.

هیچگاه! هیچ جا...

پس به کدام سو روان است؟

به سوی خدا.

تا به کی؟ تا به کجا؟ قرارگاه نهایی کجاست؟

خدا مطلق است، ابدیت است،

حرکت، به سوی زیبایی مطلق، علم مطلق، قدرت مطلق، خلود مطلق، کمال مطلق!

حرکت ابدی، بی قرار، بی نهایت.

وَإِلَىٰ آلِهِ ٱلْعَمِير (ر.ه فاطر آیه ۱۸)

در حج، نخستین حرکت از مقامات است!

و این است که وقوف عرفات در روز است، و آغازش از ظهر روز نهم، بلندترین قله خورشید.

آغاز آگاهی، بینایی، آزادی از بند طبیعت، آشنایی و پیوند مهر و شناخت طبیعت و انسان در روشنی تابناک آفتاب!

خورشید که غروب کرد، عرفات پایان می گیرد. در خلعت، دیدار نیست، آشنایی و شناخت نیست، چه بینایی نیست!

خورشید در جلگه ای که عرفات است غروب می کند و انسان نیز به سوی مغرب، همسفر آفتاب کوچ می کند.

اکنون به عرفات رسیده ای. در دورترین فاصله ای که در این سفر می توان با کعبه داشت. جلگه ای خشک، موج از ماسه های نرم ساحلی، در میانه تپه ای خرد، سنگی، جبل الرحمه، که در حج وداع پیغمبر، آن را برای ابلاغ آخرین پیامش به مردم، منبر گرفته بود.

شهری شگفت، یک روزه رویده از ماسه‌ها و نماز شام برچیده! شهری جامع ملل، بی‌سازمان، جامعه نژادهای بشری، بی رنگ، جمع کشورهای عالم، بی مرز، تمامی زمین، در یک جلگه، افق در افق صف خیمه‌های سپید، تشخص‌ها چه کم، اشرافیت‌ها چه پست، نمود، گاه به گاهی، زیبایی‌ها چه زشت!

و تو، می‌پرسی که اینجا چه اثری هست که برای زیارتش آمده باشم؟ و چه عملی هست که برای انجامش؟ هیچ! آزادی. در این دریای بیکرانه بشری غوطه‌ور، به هر گونه که بخوانی، می‌توانی روز را بگذرانی، حتی در خواب! اما آنچنان خواب که انگار در عرفاتی!

در اینجا هیچ چربی رای در آن نیست، اما بکوش تا عظمت در نگاه تو باشد، نه در آنچه بدان می‌تکری. در اینجا هیچ تکلیفی نیست. در اینجا آنچه باید بکنی برتر از آن است که در قالب تکلیف گنجد.

تأمل!

غنچه فطرت را در زیر آفتاب پاک عرفات بگیر تا بشکند، و رعادتی که تاریخ ما را پرورده است، از روشنی مگریز و از آزادی، از جمعیت، از نور، از آفتاب شدن... ای سایه پرورد ستم! عزلت گرفته جهل! خزانه مرداب‌های امن و آرامی... ای! از خیمه‌ات بیرون آی، در اعماق این اقیانوس ژرف خلایق گم شو، بگذار خورشید آتش ریز عرفات بسوزاندت، یک روز هم بگذار، ای.... موم!

فروزان در قلب جمع، نه نرم در دست خصم، بازیچه رام سر انگشتان بازیگر! به هر حال آزادی، به هر گونه بخوابی می‌توانی این روز را بگذرانی، حتی در خواب، همچون همیشه!

آنچه اینجا از تو خواسته‌اند و قوف است!

مقدمه مترجم

آدم علیه السلام در عرفات

تَلَقَّى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

آدم از پروردگارش کلماتی دریافت داشت و با آن بسوی خدا بازگشت و خداوند، توبه او را پذیرفت، چه او توبه پذیر مهربان است.^۱

طبق روایت امام صادق علیه السلام، آدم پس از خروج از جوار خداوند و فرود به دنیا چهل روز هر بامداد برفراز کوه صفا با چشم گریان در حال سجود بود، جبرئیل بر آدم فرود آمد و پرسید:

- چرا گریه می کنی ای آدم؟

- چگونه می توانم گریه نکنم در حالیکه خداوند مرا از جوارش بیرون رانده و در دنیا فرود آورده است.

- ای آدم به درگاه خدا توبه کن و بسوی او بازگرد.

- چگونه توبه کنم؟

جبرئیل در روز هشتم ذی حجه آدم علیه السلام را به منی برد، آدم شب را در آنجا ماند و صبح با جبرئیل به صحرای عرفات رفت، جبرئیل به هنگام خروج از مکه احرام بستن را به او یاد داد

و به او لبیک گفتن را آموخت و چون بعد از ظهر روز عرفه فرا رسید تلبیه را قطع کرد و به دستور جبرئیل غسل نمود و پس از نماز عصر، آدم را به وقوف در عرفات واداشت و کلماتی را که از پروردگار دریافت کرده بود به وی تعلیم داد. این کلمات عبارت بودند از:

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ عَمِلْتُ سُوءَ وَظَلَمْتُ نَفْسِي اغْفِرْ لِي يَا غَفُورٌ إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ	خداوندا با ستایش تو را تسبیح می گویم جز تو خدایی نیست کار بد کردم و به خود ظلم نمودم به گناه خود اعتراف می کنم تو مرا ببخش که تو بخشنده مهربانی
---	---

آدم علیه السلام تا به هنگام غروب آفتاب در همان دستش رو به آسمان بلند بود و با تضرع اشک می ریخت، وقتی که آفتاب غروب کرد، جبرئیل روانه مشعر شد و شب را در آنجا گذراند. و صبحگاهان در مشعر بپا خواست و در آنجا نیز با کلماتی به دعا پرداخت و به درگاه خداوند توبه گذاشت...^۱

حضرت ابراهیم علیه السلام در عرفات

در صحرای عرفات، پیک وحی الهی مناسک حج را به حضرت ابراهیم علیه السلام نیز آموخت و حضرت ابراهیم علیه السلام در برابر می فرمود: عَرَفْتُ، عَرَفْتُ، (شناختم، شناختم).

پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله در عرفات

و نیز دامنه کوه عرفات در زمان صدر اسلام کلاس صحرائی پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله بود و بنا به گفته مفسرین آخرین سوره قرآن در صحرای عرفات بر پیغمبر صلی الله علیه و آله نازل شد^۲ و

۱- تفسیر البرهان علامه سید هاشم بحرینی، چاپ دوم ج ۱ ص ۸۶

۲- تفسیر مجمع البیان طبرسی، چاپ پنجم ۱۳۵۹ ج ۳ ص ۱۵۰ و تفسیر البرهان ج ۱ ص ۴۳۰

و پیغمبر این سوره را که از جامعترین سوره‌های قرآن است و دارای میثاق و پیمانهای متعدد با ملل یهود، مسیحی و مسلمان و علمای آنها می‌باشد، و قوانین و احکام کلی اسلام را دربر دارد، به مردم و شاگردانش تعلیم فرمود.
و طبق مشهور میان محدثان پیامبر ﷺ در چنین روزی سخنان تاریخی خود را در اجتماعی عظیم و با شکوه حجاج بیان داشت:

... ای مردم سخنان مرا بشنوید! شاید دیگر شما را در این نقطه ملاقات نکنم.

... شما به زودی بسوی خدا باز می‌گردید. در آن جهان به اعمال نیک و بد شما رسیدگی می‌شود. من به شما توصیه می‌کنم هر کس امانت نزد اوست باید به صاحبش برگرداند.
... و ای مردم بدانید ربا در آئین اسلام اکیداً حرام است... از پیروی شیطان پرهیزید.

... به شما سفارش می‌کنم که به زنان نیکی کنید زیرا آنان امانتهای الهی در دست شما هستند، و با قوانین الهی بر شما حلال شده‌اند.
... من در میان شما دو چیز بدگذار می‌گذارم که اگر به آن دو چنگ زنید گمراه می‌شوید، یکی کتاب خدا و دیگری سنت و (عترت)^۱ من است.

هر مسلمانی با مسلمان دیگر برادر است و هر مسلمانان جهان با یکدیگر برادرند و چیزی از اموال مسلمانان به مسلمانان حلال نیست مگر اینکه آن را به طیب خاطر به دست آورده باشد.^۲

۱- در روایت اهل سنت هم عترتی است و هم سنی. از نظر آیت الله جعفر سبحانی در کتاب قروع ابدیت پیامبر اکرم (ص) در گفتار و کتاب الله و عترتی و در گفتار دیگر کتاب الله و سنتی، فرموده‌اند و از آنجا که الله (ج) گفتار و کرده‌اشان همان سنت پیغمبر اکرم (ص) می‌باشد بعضی بر آنند که سنتی و عترتی یک چیز است و الله (ج) در واقع کتاب سنت پیغمبر (ص) در جنب کتاب الله می‌باشد.

صحرائ عرفات کلاس شناخت و خودسازی امام حسین علیه السلام

حضرت سید الشهداء امام حسین علیه السلام نیز بعد از ظهر روز عرفه همراه با فرزندان و گروهی از اصحاب از خیمه‌های خود در صحرائ عرفات بیرون آمدند، و روی به دامن کوه رحمت نهادند و در سمت چپ کوه در برابر کعبه کلاس صحرائی تشکیل دادند، که موضوع آن به مناسبت روز عرفه (روز شناخت)، شناخت و سازندگی بود. این کلاس تنها جنبه علمی و شناخت نداشت بلکه شناخت توأم با عمل و سازندگی، تزکیه و خودسازی بود و فهرست مطالب آن عبارت بودند از:

- ۱- شناخت خدا و صفات الهی.
- ۲- شناخت خود یا خودشناسی.
- ۳- شناخت جهان.
- ۴- شناخت آخرت.
- ۵- شناخت پیامبران.
- ۶- خودسازی با صفات الهی.
- ۷- پرورش نفس با کمالات الهی.
- ۸- توبه و بازگشت به خدای مهربان.
- ۹- دور کردن صفات نکوهیده از خود با تسبیح پروردگار.
- ۱۰- فراگیری راه تعلیم و تربیت از خدا.
- ۱۱- شناخت و درخواست بهترین مسألت‌ها.
- ۱۲- تبدیل خود پرستی نفس به خدا پرستی.
- ۱۳- تبدیل خود برتر بینی نفس به تواضع و فروتنی.
- ۱۴- تبدیل خود خواهی نفس به ایثار و غیر خواهی.
- ۱۵- تعلیم مفاهیم و ادبیات قرآن.